

DEMEF

Deneyimsel Mesleki Farkındalık Programı

SistematiK Yapı ve Uygulama Kılavuzu

1. DEMEF'in Temel Tanımı

DEMEF, turist rehberliği öğrencilerinin mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerileri bilinçli farkındalık temelinde, özgürce, bireysel öğrenme tarzlarına uygun biçimde, gerçek sahada keşfederek ve deneyimleyerek edinmelerini sağlayan uygulamalı ve aktif bir eğitim programıdır.

Bu yönüyle DEMEF, öğrencilerin turist rehberliği mesleğine ilişkin bilgi, beceri, davranış ve mesleki rol farkındalıklarını artırmayı amaçlayan deneyimsel bir mesleki öğrenme sistemidir.

2. DEMEF'in Temel Amacı

Programın temel amacı, öğrencilerin turist rehberliği mesleğini yalnızca teorik bilgiyle değil; gerçek saha deneyimi, araştırma, rehberlik uygulaması, gözlem, yorumlama, değerlendirme ve geri bildirim süreçleriyle öğrenmelerini sağlamaktır.

DEMEF, öğrencinin dikkatini "turist rehberliği deneyimleri" üzerine yoğunlaştırmakta ve mesleği öğrencinin zihninde somut, yaşanmış ve deneyimlenmiş bir öğrenme alanı olarak konumlandırmaktadır.

3. DEMEF'in Temel Stratejisi

DEMEF'in öğrenci açısından temel stratejisi, öğrencilerin mesleğin gerektirdiklerini bilinçli olarak keşfetmelerini, deneyimlemelerini ve bu yolla mesleği öğrenmelerini kolaylaştırmaktır.

Bu strateji, öğrencinin neyi öğreneceğinden çok, mesleği nasıl öğreneceğine yönelik farkındalık kazanmasına dayanmaktadır. Böylece öğrenci, öğrenme sürecinde pasif bilgi alıcısı değil; araştıran, deneyimleyen, uygulayan, değerlendiren ve kendini geliştiren aktif bir öğrenen konumuna geçmektedir.

4. DEMEF'in Öğrenciye Sağladığı Öğrenme Zemini

DEMEF, öğrencilerin sınav, not ve dersi geçme gibi kaygılardan uzaklaşarak mesleki gelişime, bireysel potansiyellerine ve kendini gerçekleştirme süreçlerine odaklanmasını sağlamaktadır.

Program aynı zamanda öğrencilerin mesleki kaygılarını ve streslerini azaltmayı, kendilerini meslekle ilişkili olarak daha özgür biçimde ifade etmelerini ve kişisel güçlerini mesleği öğrenmeye yönlendirmelerini hedeflemektedir.

5. DEMEF'in Dayandığı Mesleki Rol Anlayışı

DEMEF'in yöntemi, turist rehberinin temel mesleki rolleri dikkate alınarak oluşturulmuştur:

- Turisti bilgilendirme
- Turiste yol gösterme
- Turistik deneyimi tasarlama

- Deneyim sürecini yürütme
- Ziyaretçi deneyimini geliştirme
- Bilgi ve davranış üretme
- Sahada iletişim ve grup yönetimi sağlama

Bu nedenle DEMEF, rehber adaylarının bu rolleri gerçek sahada deneyimlemelerine imkân tanıyan bir uygulamalı eğitim modeli olarak tasarlanmıştır.

6. DEMEF'in Üç Temel Deneyimsel Farkındalık Süreci

DEMEF, yaparak ve yaşayarak öğrenme farkındalığını geliştirmek amacıyla üç temel süreç üzerine kurgulanmıştır:

6.1. Bilinçlendirme Farkındalığı Süreci

Bu süreç, eğiticinin öğrencilere DEMEF'in amacı, yöntemi, uygulama ilkeleri ve mesleki farkındalık yaklaşımı hakkında verdiği eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini içermektedir. Tüm uygulama yıllarında bu süreç, yalnızca saha uygulamasına hazırlık niteliğinde değil; aynı zamanda dersin teorik içeriğiyle eş zamanlı biçimde yürütülen bütünsel bir öğrenme aşaması olarak uygulanmıştır.

Bu kapsamda dersin sorumlusu, dönem boyunca Arkeoloji, Sanat Tarihi-II ve Antik Yerleşimler dersleri kapsamında teorik dersleri yürütmüş; ilgili konuları özetlemiş, öğrencilerin çalışacakları mekânlar ve içeriklerle bağlantılı teknik bilgiler vermiştir. Bunun yanında turist rehberliği mesleğinin psikolojik ve teknik rollerine ilişkin teorik çerçeve öğrencilere aktarılmıştır.

Özellikle 2025 ve 2026 yıllarında bilinçlendirme farkındalığı süreci, deneyimsel turizm yaklaşımının turist rehberliği eğitimine uyarlanması bakımından daha kapsamlı bir yapıya kavuşturulmuştur. Bu yıllarda öğrencilere; mekânların ruhuna uygun hikâyelerin araştırılması, bu hikâyelerin rehberlik anlatımıyla ilişkilendirilmesi ve drama canlandırmalarına dönüştürülmesi konusunda farkındalık eğitimleri verilmiştir.

Bu süreçte öğrenciler:

- Programın içeriği ve yöntemi hakkında bilgilendirilir.
- Bilinçli farkındalık yaklaşımıyla tanıştırılır.
- Öğrenme yöntemleri konusunda yönlendirilir.
- Araştırma yöntemleri ve araştırma psikolojisi hakkında bilgilendirilir.
- Ders içerikleriyle ilgili tartışmalara katılır.
- Arkeoloji, Sanat Tarihi-II ve Antik Yerleşimler derslerinin teorik konularına ilişkin özet bilgiler alır.
- Çalışacakları tarihî, kültürel, arkeolojik ve doğal mekânlarla ilgili teknik bilgiler edinir.
- Turist rehberliği mesleğinin psikolojik ve teknik rolleri hakkında teorik bilgi kazanır.
- Sınıf içinde kısa rehberlik anlatımı, soru-cevap, beden dili, ses kullanımı, grup yönetimi ve rol canlandırması gibi küçük pratiklerle uygulamaya hazırlanır.

- 2025 ve 2026 yıllarında mekânların ruhuna uygun hikâye araştırma, hikâye uyarlama, drama canlandırması ve deneyimsel turist rehberliği uygulamaları konusunda farkındalık kazanır.
- Saha uygulamasına geçmeden önce konularını ders sorumlusunun rehberliğinde yapılandırır.
- Ölçme-değerlendirme ölçütleri hakkında bilgilendirilir.
- Araştırma raporu yazım kılavuzu, örnek rapor ve uygulama gezileri kılavuzu ile desteklenir.
- Yaratıcı uygulamalara ve mesleki performansa hazırlanır.
- Eğitici tarafından süreç boyunca anlık geri bildirim alır.

Bu süreçte eğitici; öğrenciyi yönlendiren, motive eden, farkındalık kazandıran ve öğrenme sürecini kolaylaştıran bir mentör rolü üstlenmektedir. DEMEF'in teorik bilgi ile deneyimsel öğrenme arasındaki bütünleştirici yapısını güçlendirmektedir.

6.2. Araştırma Farkındalığı Süreci

Araştırma farkındalığı süreci, öğrencinin turist rehberliği için gerekli teorik bilgiye bilimsel yöntemlerle ulaşmasını, bu bilgiyi derlemesini, yorumlamasını, sunmasını ve tartışmasını içermektedir.

2022 ve 2024 yıllarında araştırma süreci, ağırlıklı olarak akademik bilgi üretme üzerine yapılandırılmıştır. 2025 ve 2026 yıllarında ise hikâye üretme, senaryo geliştirme, deneyim tasarlama ve kültürel mirası sahneleme becerilerini de kapsayan daha bütünleşik bir öğrenme sürecine dönüştürülmüştür.

Bu süreçte öğrenciler:

- Arkeoloji, Sanat Tarihi-II ve Antik Yerleşimler dersleri kapsamında konu araştırması yapar.
- Basılı ve çevrimiçi kaynakları tarar; araştırma konusu belirler.
- Seçilen mekânın tarihî, arkeolojik, mimari, sanatsal ve kültürel özelliklerini araştırır.
- 2025 ve 2026 yıllarında ayrıca mekânın hikâyesini, yerel anlatılarını ve ziyaretçi deneyimine dönüştürülebilecek özgün yönlerini inceler.
- Araştırma raporu ve sunum dosyası hazırlar.
- Yaratıcı sunum tekniklerini ve görsel/işitsel teknolojileri kullanır.
- Konusuna ilişkin genişletilmiş İngilizce özet hazırlar ve sunar.
- 2025 ve 2026 yıllarında drama canlandırma senaryoları ve deneyimsel rehberlik kurgusu geliştirir.
- Araştırma sürecindeki deneyimlerine ilişkin değerlendirme raporu oluşturur.

6.3. Geliştirme Farkındalığı Süreci

Geliştirme farkındalığı süreci, öğrencinin bilinçlendirme ve araştırma aşamalarında edindiği hazırlığı gerçek saha ortamında uygulamaya dönüştürdüğü aşamadır. Bu süreçte öğrenci, turist rehberinin sahadaki temel eylemlerini bizzat deneyimleyen, uygulayan ve geliştiren aktif bir öğrenen konumuna geçmektedir.

2022 ve 2024 yıllarında rehberlik sunumu ve mesleki anlatım becerileri üzerine yoğunlaşmış; 2025 ve 2026 yıllarında drama canlandırmaları ve deneyimsel turist rehberliği uygulamalarıyla daha kapsamlı hâle getirilmiştir.

Bu süreçte öğrenciler:

- Tarihi, doğal, kültürel veya arkeolojik bir turistik ürün ya da mekân seçer.
- Seçtiği mekânı gerçek saha ortamında ziyaret eder.
- Araştırma sürecinde edindiği bilgileri rehberlik anlatımına dönüştürür.
- Mekânın ziyaretçi deneyimine uygun anlatım kurgusunu oluşturur.
- Türkçe ve gerekli durumlarda yabancı dilde rehberlik yapar.
- Grup karşısında konuşma, beden dili, ses kullanımı ve zaman yönetimi becerilerini uygular.
- Gerçek rehber rolüne bürünerek mesleki performans sergiler.
- Saha öncesinde sunum provaları yapar ve sahada performansını uygular.
- 2025 ve 2026 yıllarında hikâye anlatımı, drama canlandırması, rol dağılımı ve sahneleme faaliyetleri gerçekleştirir.
- Deneyimsel turizm faaliyetlerini turist rehberliği uygulamalarına uyarlar.
- Bilgi yarışmaları ve yaratıcı uygulamalarla saha deneyimini zenginleştirir.
- Saha uygulamasına yönelik değerlendirme raporu hazırlar.
- Eğitim sonu değerlendirme, kutlama ve ödül programına katılır.

7. DEMEF'in Uygulama Kapsamı

DEMEF esasen 2. ve 3. sınıf öğrencilerine yönelik yürütülmüştür. Ancak 4. sınıfların her sene eğitime dahil edilmesinin sebebi, mezuniyet öncesinde mesleği daha iyi pekiştirmeleridir.

- Bahar yarıyılı — 14 haftalık bir süreyi kapsamıştır.
- Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Antik Yerleşimler dersleri üzerinden uygulanmıştır.
- Bu derslerin seçilme nedeni, içeriklerinin tarihi ve kültürel mekânlarla doğrudan ilişkili olmasıdır.

8. Eğiticilerin Roller

DEMEF'te eğiticiler yalnızca ders anlatan kişiler olarak değil, öğrencinin öğrenme ve mesleki gelişim sürecini yöneten rehberler olarak konumlandırılmıştır.

- Farkındalık mentörlüğü yapmak
- Meslek danışmanlığı sağlamak
- Araştırmayı geliştirme koçluğu yapmak
- Öğrenmeyi geliştirme koçluğu yapmak
- Öğrenci dosyalarını takip etmek
- Kılavuzları hazırlamak
- Takvimi ve aktiviteleri planlamak
- Uygulama gezilerini organize etmek

- Öğrencilere süreç boyunca geri bildirim vermek

Programın baş eğiticisi, sorumlusu ve koordinatörü dersin sorumlusu olan akademisyendir. DEMEF uygulamalarında ders sorumlusu; programın planlanması, teorik çerçevenin oluşturulması, bilinçlendirme eğitimlerinin verilmesi, saha uygulamalarının yürütülmesi, öğrencilerin yönlendirilmesi, geri bildirim süreçlerinin işletilmesi ve uygulama çıktılarının izlenmesinden sorumlu temel yürütücü olarak görev almıştır.

Programın yürütülmesinde bölümdeki rehber kökenli iki akademisyen, kurumsal ilişkileri ve paydaş koordinasyonunu yöneten bir akademisyen ile sahada destek veren mezun turist rehberleri de sürece katkı sağlamıştır.

9. Öğrencinin Konu ve Mekân Seçiminde Özgürleştirilmesi

DEMEF'te öğrencilere hazır bir sunum veya turistik ürün listesi verilmemiştir. Bunun amacı, öğrencilerin Aksaray ili sınırları içerisindeki tarihî, kültürel ve doğal mekânları bireysel olarak araştırıp keşfetmelerini sağlamaktır.

- Bağımsız araştırma yapmasını,
- Mesleki bilgiye kendisinin ulaşmasını,
- Öğrenme sorumluluğu üstlenmesini,
- Bireysel ilgi ve öğrenme tarzına uygun konu belirlemesini,
- Keşfederek öğrenmesini,
- Mesleki özgüven kazanmasını desteklemektedir.

10. Uygulamalı Eğitim Gezileri

DEMEF kapsamında uygulamalı eğitim gezileri, dönemin sonuna doğru hazırlanan özel bir uygulama kılavuzuna göre gerçekleştirilmiştir. Program sürecinde Aksaray'daki 38 tarihî, kültürel, arkeolojik ve doğal mekân uygulama sahası, deneyim alanı ve açık hava dersliği olarak kullanılmıştır.

Kılavuzda yer alan unsurlar:

- Gezi kuralları
- Dikkat edilmesi gereken hususlar
- Güzergâh ve sunum sıralaması
- Kullanılacak malzemeler (flama, çanta, fener vb.)
- Otobüs düzeni
- Saha içi görev dağılımı

Gezilerde tüm öğrenciler gerçek rehber rolünde görev almış ve sahada mesleki performans sergilemiştir. Aksaray'daki tarihî ve doğal mekânları birer uygulama dersliği olarak kullanarak rehberlik anlatımı, grup yönetimi, ziyaretçi etkileşimi, zaman yönetimi, mekân yorumu ve deneyim tasarımı gibi temel mesleki becerileri gerçek saha koşullarında geliştirmiştir.

11. Sosyal ve Yaratıcı Farkındalık Etkinlikleri

DEMEF programı, yalnızca rehberlik sunumlarından oluşmamış; öğrencilerin sosyal, kültürel, sanatsal ve yaratıcı yönlerini geliştiren ek farkındalık etkinlikleriyle desteklenmiştir.

- Fakülte şarkısı besteleme
- DEMEF hatıra resmi oluşturma
- Broşür, afiş ve kare kod uygulamaları tasarlama
- Yerel el sanatları üretme
- Yerel kıyafetlerle halk oyunları sergileme
- Antik dönem kıyafetleriyle canlandırma yapma
- Fotoğraf koleksiyonu hazırlama
- Bilgi yarışması düzenleme
- Ağaç dikme ve çevre temizliği yapma
- Tiyatro gösterisi hazırlama
- Fakülte tanıtım videosu tasarlama
- Şarkı söyleme ve çalgı çalma
- Kütüphane çalışmaları yapma
- Görsel teknolojiyle sunum hazırlama
- Görüşme ve anket uygulamaları yürütme
- Yabancı dilde rehberlik yapma
- Aksaray turizmini geliştirme projeleri hazırlama
- Yerel yöneticilerle fikir alışverişinde bulunma
- Spor takımları oluşturma ve turnuvalara katılma

Bu etkinlikler, DEMEF'in mesleki öğrenmeyi sosyal gelişim, yaratıcılık, kültürel üretim ve toplumsal katkıyla bütünleştiren yönünü ortaya koymaktadır.

12. Geri Bildirim Mekanizması

DEMEF sürecinde gerçekleştirilen her uygulamaya yönelik öğrencilerden geri bildirim alınmıştır. Öğrenciler tarafından en çok beğenilen uygulamalar:

- Eğitiminin profesyonel turist rehberi olması
- Öğrenciyi motive etmesi
- Bilinçlendirme eğitimleri
- Uygulama gezileri
- Gerçek sahada sunum yapma
- Öğrenci görüşlerinin alınması
- Uygulama gezilerinin yöntemi
- Bireysel ve bağımsız araştırma
- Yenilikçi uygulamalar
- Eğlence aktiviteleri

Bu geri bildirimler, programın öğrenci deneyimlerine dayalı olarak izlenmesini ve geliştirilmesini sağlamıştır.

13. Ödül ve Motivasyon Sistemi

DEMEF programında ödül ve motivasyon sistemi, öğrencilerin sürece aktif katılımını artırmak, mesleki gelişimlerini görünür kılmak ve başarılı uygulamaları teşvik etmek amacıyla kullanılmıştır.

2022-2024 yılları ödül kategorileri:

- En iyi rehber adayı
- En iyi yaratıcı uygulama
- En iyi sosyal gelişim
- En iyi akademik gelişim

2025 ve 2026 yıllarında ise ödül ve motivasyon sistemi saha uygulamalarıyla daha bütünleşik bir yapıya kavuşturulmuştur. Uygulama yapılan mekânlarda bilgi yarışmaları düzenlenmiş; başarılı öğrenciler para ödülü, takı, kıyafet, kırtasiye ürünleri ve benzeri ödüllerle teşvik edilmiştir.

14. DEMEF'in Genel Yöntemsel Mantığı

DEMEF'in yöntemsel mantığı şu zincir üzerine kuruludur:

1	Öğrenciyi bilinçlendirme
2	Öğrencinin araştırma yapmasını sağlama
3	Öğrencinin teorik bilgi üretmesini sağlama
4	Öğrencinin bilgiyi sunmasını ve tartışmasını sağlama
5	Öğrenciyi gerçek saha ortamına taşıma
6	Öğrencinin rehberlik rolünü deneyimlemesini sağlama
7	Öğrencinin yaratıcı uygulamalar üretmesini destekleme
8	Öğrencinin deneyimlerini raporlamasını sağlama
9	Öğrenciden geri bildirim alma
10	Başarılı uygulamaları ödüllendirme
11	Programı geri bildirimlere göre geliştirme

Bu sistematik yapı, DEMEF'in bilinçli farkındalık, aktif öğrenme, araştırma temelli öğrenme, deneyimsel öğrenme ve mesleki uygulama bileşenlerini bir araya getiren bütünleşik bir turist rehberliği eğitim modeli olduğunu göstermektedir.

15. DEMEF Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

DEMEF programında ölçme ve değerlendirme yöntemi, klasik sınav merkezli bir anlayıştan ziyade öğrencinin araştırma, hazırlık, sunum, saha uygulaması, mesleki performans, grup çalışması, farkındalık ve öz değerlendirme süreçlerini birlikte ele alan bütüncül bir yapıda tasarlanmıştır. Bu kapsamda değerlendirme süreci, öğrencilerin yalnızca teorik bilgi düzeylerini değil; turist rehberliği mesleğine ilişkin psikolojik, teknik ve davranışsal yeterliklerini de ölçmeyi amaçlamıştır.

15.1. 2022 Yılı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

2022 yılında ders işleyişi; anlatım, araştırma, sunum, uygulama ve proje bileşenleri üzerinden yürütülmüştür. Vize değerlendirmesi iki aşamalı olarak yapılmış ve başarı notunun %40'ını oluşturmuştur.

Vize Değerlendirmesi — İki Aşamalı Yapı:

1. Aşama — Araştırma Özeti Teslimi:

Öğrenciler, ders konularından grup olarak bir konu seçer; ancak araştırma bireysel olarak yürütülür. Seçilen konu, finalde yapılacak saha uygulamasının mekânı/konusuyla aynıdır. Öğrenciler seçtikleri konuyla ilgili akademik araştırmalarını yaparak kısa özetini ders sorumlusuna teslim eder.

2. Aşama — Sınıf Sunumu:

Öğrenciler araştırdıkları konunun detayını sınıf ortamında sunum yaparak paylaşır. Ders sorumlusu iki ayrı bileşen üzerinden puan verir: (1) Araştırma özetinin teslimi, (2) Sunum performansı.

Vize Değerlendirme Tablosu

Değerlendirme Ölçütü	Puan
Araştırma kalitesi ve kaynak kullanımı	20
Konuya hâkimiyet ve bilgi doğruluğu	20
Bilgiyi yapılandırma, yorumlama ve analiz etme becerisi	20
Sunum hazırlığı, anlatım düzeni ve görsel/işitsel materyal kullanımı	20
Bireysel anlatım performansı, özgüven ve soru-cevap becerisi	20
Toplam	100

Final değerlendirmesi ise "grup çalışması, uygulama ve sunum" bileşenlerinden oluşmuş ve başarı notunun %60'ını oluşturmuştur. Final uygulaması sınıf dışında, gerçek saha ortamında gerçekleştirilmiştir. Mesleki, psikolojik ve teknik roller dikkate alınarak oluşturulan 10 ölçüt kullanılmıştır (her biri 10'ar puan):

- Öz güven
- Bilgi aktarımı
- Grup yönetimi

- İşbirliği
- Kendini gerçekleştirme
- Farkındalık
- Yaratıcılık
- Sunum disiplini
- Kurallara bağlılık
- Sunum raporu

Final sürecinde öğrenciler "Uygulamalı Eğitim Sunum Raporu" hazırlayarak ders sorumlusuna teslim etmiştir. Geçerli mazereti olmadan etkinliklere katılmayan öğrenciler için her etkinlik başına sınav puanından 10 puan düşürülmüştür.

15.2. 2024 Yılı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

2024 yılında ölçme ve değerlendirme yöntemi, 2022 yılındaki temel yapı korunarak daha sistematik bir uygulama mantığıyla yürütülmüştür. Vize değerlendirmesi iki aşamalı olarak yapılmış ve başarı notunun %40'ını oluşturmuştur.

Vize Değerlendirmesi — İki Aşamalı Yapı:

1. Aşama — Araştırma Özeti Teslimi:

Öğrenciler, ders konularından grup olarak bir konu seçer; ancak araştırma bireysel olarak yürütülür. Seçilen konu, finalde yapılacak saha uygulamasının mekânı/konusuyla aynıdır. Öğrenciler seçtikleri konuyla ilgili akademik araştırmalarını yaparak kısa özetini ders sorumlusuna teslim eder.

2. Aşama — Sınıf Sunumu:

Öğrenciler araştırdıkları konunun detayını sınıf ortamında sunum yaparak paylaşır. Ders sorumlusu iki ayrı bileşen üzerinden puan verir: (1) Araştırma özetinin teslimi, (2) Sunum performansı.

Vize Değerlendirme Tablosu

Değerlendirme Ölçütü	Puan
Araştırma kalitesi ve kaynak kullanımı	20
Konuya hâkimiyet ve bilgi doğruluğu	20
Bilgiyi yapılandırma, yorumlama ve analiz etme becerisi	20
Sunum hazırlığı, anlatım düzeni ve görsel/işitsel materyal kullanımı	20
Bireysel anlatım performansı, özgüven ve soru-cevap becerisi	20
Toplam	100

Final değerlendirmesi yine uygulamalı sınav niteliğinde gerçekleştirilmiş ve başarı notunun %60'ını oluşturmuştur. Final ölçütleri 2022 yılıyla aynıdır (10 ölçüt × 10 puan). Öğrenciler yine "Uygulamalı Eğitim Sunum Raporu" hazırlamış ve her etkinlik devamsızlığı için 10 puan kesintisi uygulanmıştır.

15.3. 2025 Yılı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

2025 yılında DEMEF ölçme ve değerlendirme yöntemi, önceki yıllardaki temel yapı korunarak sürdürülmüştür. Vize değerlendirmesi iki aşamalı olarak yapılmış ve başarı notunun %40'ını oluşturmuştur. Final değerlendirmesi ise %60'ını oluşturmuştur.

Vize Değerlendirmesi — İki Aşamalı Yapı:

1. Aşama — Araştırma Özeti Teslimi:

Öğrenciler, ders konularından grup olarak bir konu seçer; ancak araştırma bireysel olarak yürütülür. Seçilen konu, finalde yapılacak saha uygulamasının mekânı/konusuyla aynıdır. Öğrenciler seçtikleri konuyla ilgili akademik araştırmalarını yaparak kısa özetini ders sorumlusuna teslim eder.

2. Aşama — Sınıf Sunumu:

Öğrenciler araştırdıkları konunun detayını sınıf ortamında sunum yaparak paylaşır. Ders sorumlusu iki ayrı bileşen üzerinden puan verir: (1) Araştırma özetinin teslimi, (2) Sunum performansı.

Vize Değerlendirme Tablosu

Değerlendirme Ölçütü	Puan
Araştırma kalitesi ve kaynak kullanımı	20
Konuya hâkimiyet ve bilgi doğruluğu	20
Bilgiyi yapılandırma, yorumlama ve analiz etme becerisi	20
Sunum hazırlığı, anlatım düzeni ve görsel/işitsel materyal kullanımı	20
Bireysel anlatım performansı, özgüven ve soru-cevap becerisi	20
Toplam	100

Final sürecinde de 10 ölçüt (10'ar puan) kullanılmış, öğrenciler uygulama raporu teslim etmiş ve katılım zorunluluğu devam etmiştir. Bu yöntem, öğrencilerin uygulamalı eğitim sürecine düzenli katılımını sağlamak, saha disiplini güçlendirmek ve programın mesleki ciddiyetini korumak amacıyla uygulanmıştır.

15.4. 2026 Yılı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

2026 yılında DEMEF ölçme ve değerlendirme yöntemi, proje geliştirme yaklaşımı doğrultusunda iki aşamalı olarak yapılandırılmıştır.

Vize Değerlendirmesi: Hazırlık, Fikir Geliştirme ve Senaryo Süreci — %40

Vize değerlendirmesi, öğrencilerin teorik bilgi düzeylerini ve proje hazırlık süreçlerini ölçmeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler bireysel yuvarlak masa soru-cevap yöntemiyle teorik bilgilerini ortaya koymuş; grup çalışması kapsamında seçtikleri mekâna yönelik etkinlik fikri, senaryo taslağı ve uygulama planı geliştirmiştir.

Vize Değerlendirme Tablosu

Değerlendirme Ölçütü	Puan
Teorik bilgi ve yuvarlak masa soru-cevap performansı	25
Mekân seçimi ve konu uygunluğu	15
Araştırma hazırlığı ve içerik derinliği	20
Etkinlik fikri ve yaratıcı tasarım	15
Senaryo hazırlığı ve uygulama planı	15
Grup içi hazırlık, rol paylaşımı ve sürece katılım	10
Toplam	100

Final Değerlendirmesi: Uygulama, Performans ve Dijital Çıktı — %60

Final değerlendirmesi, vize sürecinde hazırlanan proje fikrinin sahada uygulanması üzerinden gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin temel sorumluluğu; seçtikleri mekânda rehberlik performansı sergilemek, planlanan etkinliği grup çalışmasıyla uygulamak, deneyimsel turist rehberliği faaliyetini gerçekleştirmek ve video/dijital içerikleri teslim etmektir.

Final Değerlendirme Tablosu

Değerlendirme Ölçütü	Puan
Rehberlik sunumu ve bilgi aktarımı	15
Saha performansı, özgüven ve ziyaretçiyle iletişim	15
Etkinliğin uygulanması ve deneyimsel turist rehberliği becerisi	15
Grup çalışması, iş birliği ve rol sorumluluğunu yerine getirme	15
Yaratıcılık, hikâyeleştirme ve mekânın ruhuna uygun uygulama	10
Mekân tanıtımına yönelik video/faaliyet içeriği hazırlama	10
Video teslimi, teknik uygunluk ve dijital paylaşım sürecine katkı	10
Kurallara uyum, zaman yönetimi ve uygulama disiplini	10
Toplam	100

Bu yapı ile vize aşaması öğrencinin projeyi düşünme, araştırma, tasarlama ve senaryolaştırma becerisini; final aşaması ise projeyi gerçek sahada uygulama, rehberlik performansı sergileme, grup içinde sorumluluk alma ve dijital ürün ortaya koyma becerisini ölçmektedir. Böylece 2026 yılı DEMEF değerlendirme modeli, hazırlık ve uygulama süreçlerini birbirinden ayıran, ancak birbirini tamamlayan proje tabanlı bir ölçme-değerlendirme yapısına kavuşturulmuştur.

16. DEMEF Çıktı Temaları ve Bilimsel Yayın Süreci

DEMEF kapsamında her uygulama yılında programın gelişim yönünü, öğrenci kazanımlarını ve mesleki öğrenme etkilerini izlemek amacıyla bir çıktı teması belirlenmektedir. Bu çıktı temaları, DEMEF'in yalnızca uygulamalı bir eğitim modeli olarak yürütülmediğini; aynı zamanda bilimsel araştırma süreçleriyle izlenen, değerlendirilen ve akademik yayına dönüştürülen bir eğitim modeli olduğunu göstermektedir.

Yıllara Göre DEMEF Çıktı Temaları

Yıl	DEMEF Çıktı Teması	Durum
2022	Tutumsal öğrenme çıktıları	Ulusal Makale — Yayınlandı
2024	Bilinçli kariyer farkındalığı çıktıları	Eğitim Değerlendirme Raporu — Yayınlandı
2025	Kariyer sürdürülebilirliği çıktıları	Uluslararası Makale — SCOPUS — Yayın Sürecinde

2022 yılında DEMEF'in öğrenciler üzerindeki tutumsal öğrenme çıktıları ele alınmış; programın öğrencilerin mesleği öğrenmeye yönelik düşünce, duygu ve davranışlarında nasıl bir değişim oluşturduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda DEMEF'in öğrencilerin mesleki öğrenme sürecine yönelik tutumlarını nasıl etkilediği bilimsel araştırma yaklaşımıyla incelenmiştir.

2024 yılında DEMEF'in bilinçli kariyer farkındalığı çıktıları öne çıkarılmıştır. Bu dönemde öğrencilerin turist rehberliği kariyerlerini daha bilinçli biçimde tanıma, mesleki bilgiye ulaşma, kariyer planlarını yönetme, mesleki gelişim kaynaklarını fark etme ve kariyer süreçlerine yönelik farkındalık kazanma düzeyleri değerlendirilmiştir.

2025 yılında ise DEMEF'in kariyer sürdürülebilirliği çıktıları merkeze alınmıştır. Bu kapsamda programın öğrencilerin turist rehberliği kariyerini sürdürülebilir biçimde algılamalarına, mesleki kaynaklarını fark etmelerine, kariyerlerine yönelik uzun vadeli düşüncelerine ve mesleki gelişimlerini devam ettirme eğilimlerine katkısı değerlendirilmiştir.

Belirlenen çıktı temaları doğrultusunda her yıl öğrenci geri bildirimleri, saha gözlemleri, uygulama raporları, sunum performansları ve program çıktıları sistematik biçimde değerlendirilmekte; elde edilen veriler bilimsel araştırma süreçlerinden geçirilerek akademik yayın formatına dönüştürülmektedir. Bu yönüyle DEMEF, uygulama, izleme, değerlendirme ve bilimsel üretim boyutlarını birlikte içeren özgün bir uygulamalı eğitim modeli niteliği taşımaktadır.

DEMEF'in yıllık çıktı temaları, programın PUKÖ döngüsü içinde sürekli iyileştirilmesini sağlamakta; aynı zamanda turist rehberliği eğitimi, deneyimsel öğrenme, bilinçli farkındalık, kariyer farkındalığı ve kariyer sürdürülebilirliği alanlarına bilimsel katkı üretmektedir.

17. DEMEF Yönetici / İdareci Denetleme ve Gözlem Raporu

Deneyimsel Mesleki Farkındalık Modeli (DEMEF) kapsamında yürütülen uygulamalar, her yıl uygulama sürecinin tamamlanmasının ardından bölüm ve fakülte düzeyinde idari olarak izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Bu kapsamda DEMEF uygulamaları; Turizm Rehberliği Bölüm Başkanlığı ve Turizm Fakültesi Dekanlığı tarafından eğitim-öğretim süreçlerine katkısı, öğrenci kazanımları, saha uygulamalarının niteliği, paydaş katılımı, kurumsal hedeflerle uyumu ve sürdürülebilirliği bakımından incelenmektedir.

DEMEF uygulamalarının izleme ve denetleme süreci yalnızca uygulama sonrasında yapılan belge incelemeleriyle sınırlı değildir. Bölüm Başkanı, Dekan ve ilgili idareciler, uygun görülen uygulama faaliyetlerine doğrudan katılım sağlayarak süreci yerinde gözlemlemektedir. Bu yerinde gözlemler aracılığıyla öğrencilerin rehberlik anlatımları, saha performansları, grup yönetimi becerileri, kültürel miras alanlarıyla kurdukları mesleki ilişki, uygulama disiplini ve eğitici-öğrenci etkileşimi doğrudan değerlendirilmektedir.

Yönetici/İdareci Denetleme ve Gözlem Raporu'nun temel amacı, DEMEF uygulamalarının yalnızca ders içi bir etkinlik olarak değil; program amaçları, mesleki yeterlilikler, kültürel miras bilinci, uygulamalı eğitim yaklaşımı ve kalite güvence sistemiyle bütünleşik bir eğitim modeli olarak yürütülüp yürütülmediğini değerlendirmektir. Bu doğrultuda uygulama sürecinde ve sonrasında gerçekleştirilen faaliyetler, öğrenci katılımı, uygulama alanları, rehberlik anlatımları, drama/canlandırma faaliyetleri, bilgi yarışmaları, öğrenci ürünleri, akademik çıktılar ve paydaş destekleri bütüncül biçimde gözden geçirilmektedir.

Yapılan idari inceleme ve yerinde gözlemlerde DEMEF'in öğrencilerin mesleki farkındalıklarını, özgüvenlerini, saha deneyimlerini, grup yönetimi becerilerini, kültürel miras anlatımı yetkinliklerini ve turist rehberliği mesleğine yönelik aidiyetlerini güçlendirdiği değerlendirilmektedir. Ayrıca modelin, fakültenin uygulamalı eğitim yaklaşımını desteklediği, Aksaray'ın kültürel ve tarihî miras alanlarını eğitim ortamına dönüştürdüğü ve üniversite-şehir iş birliğine katkı sunduğu görülmektedir.

Denetleme sürecinde uygulamanın güçlü yönleri yanında geliştirilmesi gereken alanlar da belirlenmektedir. Bu kapsamda her yıl uygulama alanlarının çeşitlendirilmesi, öğrenci katılımının artırılması, uygulama öncesi hazırlık süreçlerinin güçlendirilmesi, paydaşlarla iş birliğinin sürdürülmesi, öğrenci ürünlerinin sistematik biçimde arşivlenmesi ve DEMEF çıktılarının akademik/bilimsel üretime dönüştürülmesi yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Sonuç olarak DEMEF uygulamaları, bölüm başkanlığı ve dekanlık tarafından düzenli olarak izlenen, yerinde gözlemlerle desteklenen, değerlendirilen ve iyileştirme kararlarıyla geliştirilen nitelikli bir uygulamalı eğitim modeli olarak değerlendirilmektedir. Yönetici/İdareci Denetleme ve Gözlem Raporu, DEMEF'in kalite güvence sistemi içerisindeki izleme, değerlendirme ve sürekli iyileştirme yaklaşımını güçlendiren önemli bir kanıt niteliği taşımaktadır.

18. Öğrenci DEMEF Uygulamalı Eğitimlere Katılma Resmi Prosedürü

DEMEF uygulamalı eğitimlerine katılacak öğrencilerin uygulamadan önce ve uygulama süresince yerine getirmesi gereken resmi adımlar aşağıda sıralanmıştır.

